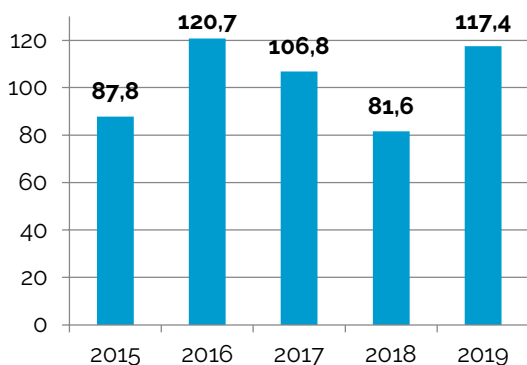

Vlaamse buitenlandse wapenhandel in 2019

De handel in militair materieel vanuit, naar en door Vlaanderen in 2019

Figuur 1: Vergunde uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen via nieuwe individuele vergunningen 2015-2019 (in miljoen euro)

De waarde van de **vergunde uitvoer en overbrenging** van militaire producten vanuit Vlaanderen bedroeg **117,4 miljoen euro** in 2019. Deze waarde is enigszins hoger dan in 2017 en 2018, vooral door een beperkt aantal grote vergunningen die in 2019 uitgereikt werden. In totaal reikte de Vlaamse overheid 100 nieuwe individuele vergunningen uit. Daarnaast verlengde de Vlaamse overheid in 2019 5 eerder uitgereikte vergunningen, met een totale waarde van 28,9 miljoen euro.

Naast vergunningen voor de uitvoer van militair materieel leverde de Vlaamse overheid in 2019 ook **471 vergunningen af voor de invoer en overbrenging** naar Vlaanderen van vooral (civiele) vuurwapens en munitie. De **vergunde invoer** van vuurwapens bedraagt **10,3 miljoen euro** in 2019, die van munitie **24,8 miljoen euro**. Beide waarden zijn ongeveer gelijk aan die van 2018.

Het aantal **uitgereikte vergunningen voor de doorvoer** van defensiegerelateerde goederen nam opnieuw verder af. In 2019 reikte de Vlaamse overheid slechts vier doorvoervergunningen uit. Dit lage aantal is een verderzetting van een tendens die zich al verschillende jaren voltrekt. In 2018 ging het om 6 vergunningen, terwijl dit aantal de jaren daarvoor schommelde tussen 15 en 30 vergunningen.

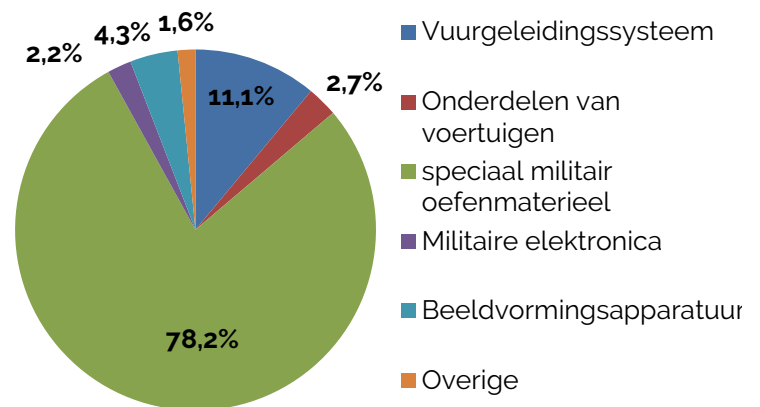
OPVALLENDE FEITEN IN 2019

1. De vergunde wapenuitvoer en -overbrenging vanuit Vlaanderen bedroeg **117,4 miljoen euro**, wat meer is dan in 2018 en in dezelfde grootteorde als 2017 en 2016
2. Het effectieve gebruik van **algemene vergunningen** bedroeg 24,8 miljoen euro. **Globale vergunningen** zijn gebruikt ter waarde van 2,4 miljoen euro. Beide vergunningen werden vooral gebruikt voor de overbrenging van **vliegtuigonderdelen en kogelvrije kleding**
3. Met slechts **4 uitgereikte vergunningen** nam de vergunde **doorvoer** in Vlaanderen verder af. In 2018 ging het om 6 vergunningen, in 2017 nog om 15.
4. **Speciaal militair oefenmaterieel en vuurgeleidingssystemen** waren de belangrijkste Vlaamse handelsproducten
5. In 70% van de vergunde overbrengingen en uitvoer was een **ander bedrijf** of handelaar de laatst gekende **eindgebruiker**.

Vlaamse wapenuitvoer in 2019: vooral militair oefenmaterieel

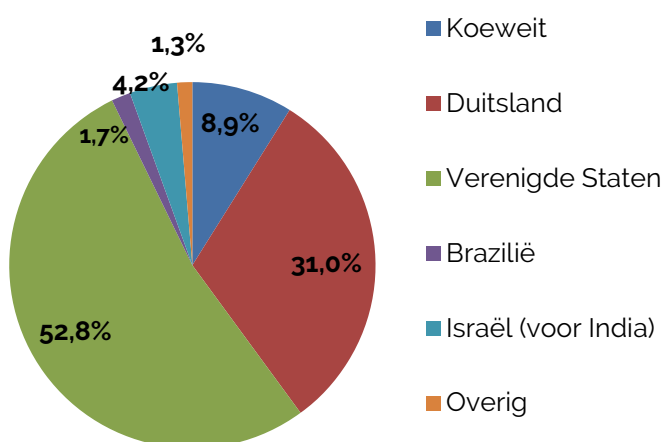
In 2019 bedroeg ongeveer 80% van de totale vergunde Vlaamse wapenexport – ter waarde van 92,6 miljoen euro – speciaal militair oefenmaterieel, meer bepaald apparatuur voor het nabootsen van militaire scenario's, simulatoren speciaal ontworpen voor opleiding in het gebruik van vuurwapens of andere wapens. Vuurgeleidingssystemen (13,1 miljoen euro), beeldvormingsapparatuur (5,1 miljoen euro), voertuigonderdelen (3,2 miljoen euro) en militaire elektronica (2,5 miljoen euro) maken de rest van de Vlaamse militaire uitvoer uit.

Figuur 2: Aard van de vergunde definitieve uitvoer en overbrenging vanuit het Vlaams Gewest in 2019

Net zoals voorgaande jaren was in 2019 een substantieel aandeel van de uitvoer bestemd voor de **Verenigde Staten** (52.8%). Ook de uitvoer van militair oefenmaterieel naar **Koeweit** (8.9%) was bestemd voor de daar gelegerde Amerikaanse strijdkrachten. **Duitsland** (31%) blijft eveneens een belangrijke afzetmarkt voor Vlaamse defensiegerelateerde producten. Daarnaast voerde de Vlaamse defensie-industrie ook uit naar Brazilië en Israël (met India als land van eindgebruik).

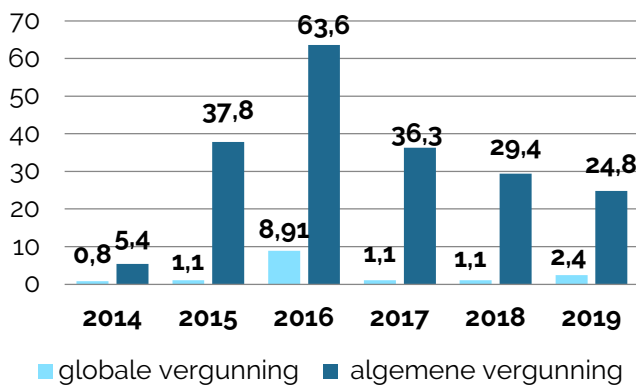
Figuur 3: Bestemmingslanden vergunde uitvoer en overbrenging vanuit het Vlaams Gewest in 2019

De aard van de Vlaamse uitvoer – hoogtechnologische onderdelen – betekent dat Vlaamse goederen in eerste instantie vaak naar buitenlandse bedrijven gaan en pas nadien geleverd worden aan de effectieve militaire eindgebruikers, na integratie. **Zicht krijgen op het effectieve eindgebruik is daarom niet altijd evident.** In 2019 was de (defensiegerelateerde) industrie in ongeveer 70% van de Vlaamse vergunde wapenexport de laatste gekende eindgebruiker. Dit hoge percentage is in belangrijke mate toe te schrijven aan drie omvangrijke vergunningen waarbij de defensie-industrie in de Verenigde Staten en Duitsland als laatste gekende eindgebruiker fungeert.

Lichte daling effectieve export via algemene vergunningen, iets meer gebruik van de globale vergunningen in 2019

Figuur 4: Effectief gebruik globale en algemene vergunningen door Vlaamse bedrijven, 2014-2019 (in miljoen euro)

Naast individuele vergunningen, kunnen sinds 2012 ook globale en algemene vergunningen worden gebruikt voor (intra-EU) buitenlandse handel in militair materieel.¹ Gebruikers van deze vergunningen rapporteren enkel over *effectieve* transacties. Deze gegevens kunnen niet zomaar samengenomen worden met de waarden van de *vergunde* transacties.

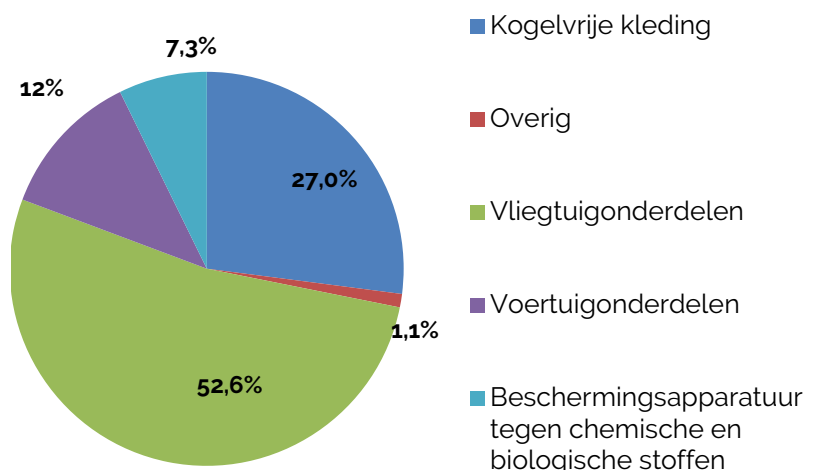
Zoals in de voorgaande jaren zijn in 2019 vooral de algemene vergunningen voor overbrengingen naar Europese krijgsmachten (9,3 miljoen euro) en voor overbrengingen in het kader van intergouvernementele samenwerkingsprogramma's tussen EU-lidstaten (13,7

miljoen euro) gebruikt. De algemene vergunning voor overbrenging naar gecertificeerde bedrijven werd gebruikt voor een effectieve waarde van 1,9 miljoen euro.

Het gebruik van de geldige **globale vergunningen** nam licht toe tot 2,4 miljoen euro. Concreet werden 10 globale vergunningen gebruikt voor 19 transacties.

De aard van de overgebrachte goederen via beide types vergunningen is gelijkaardig aan die van de voorbije jaren. Vooral onderdelen voor gevechtsvliegtuigen, bestemd voor industrie in Duitsland, Frankrijk en Spanje werden in 2019 vanuit Vlaanderen overgebracht.

Figuur 5: Aard definitieve effectieve overbrenging via globale en algemene vergunningen vanuit het Vlaams Gewest in 2019

¹ Een **globale vergunning** laat een leverancier toe diverse producten te versturen naar een reeks van potentiële ontvangers. Bij een **algemene vergunning** mogen leveranciers die aan de voorwaarden voldoen zonder voorafgaande toestemming producten versturen naar specifieke categorieën van ontvangers en moeten ze achteraf rapporteren over het effectieve gebruik van de vergunning.

Eén geweigerde vergunning in 2019

In 2019 weigerde de Vlaamse overheid één vergunning voor de definitieve of tijdelijke uitvoer, of doorvoer van defensiegerelateerde producten vanuit Vlaanderen.

Tabel 1: Geweigerde vergunningen voor uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen in 2019

Type transactie	Bestemming	Land eindgebruik	Product(en)	Waarde (in €)	Criteria
Definitieve uitvoer	Verenigde Staten	Thailand	Onderdelen van voertuigen	1.000.000	3

Het betreft meer bepaald de voorziene uitvoer van voertuigonderdelen bestemd voor de defensie-industrie in de Verenigde Staten die de krijgsmacht van Thailand als effectieve eindgebruiker zou hebben. De Vlaamse regering weigerde deze vergunning omdat de goederen bestemd waren voor de Thaise krijgsmacht, die betrokken is in een intern gewapend conflict met *Barisan Revolusi Nasional* (BRN) en daarmee geassocieerde groepen in Zuid-Thailand. Deze transactie vormt daarom een inbreuk op het Wapenhandeldecreet dat stelt geen enkele uitvoer of doorvoer van defensiegerelateerde producten mag worden goedgekeurd indien de goederen van dien aard zijn dat ze inzetbaar zijn in een gewapend conflict en de eindgebruiker betrokken partij is bij een intern gewapend conflict in het land van eindgebruik.